

putkki utos piilopaikastaan ja aidan sivustaa alkoi juosta täyttää laukkaa siihen suuntaan minne rähisevä mies katosi. Hän oli yövahti, joka kulki ympäri pihaa ja nähtävästi tarhuri. Tom oli myös saanut ylimääräistä työtä, yövahdin toimessa. Ja juuri Wladimiria oli heidän nyt vahdittava. Omalla luvallaan isännöyden ottaneen luutnantin määräys oli sellainen.

Wladimir saapui tarhurin asunnolle ja kuuli yövahdin tulevan ulos sieltä. Hän sanoi menessään:

— Jätä hiiteen siemenet ja taimet, ole mies ja ota pysy olalleesi. Minä menen sinne ja odotan muutaman minuutin kuluttua.

Hän lähti, ja Wladimir, joka oli erään kukkivan pensaan takana, tuli ulos ja lähestyi taloa. Tom juuri veti päälylystakkaa päälleen ja otti sitten pyssyn olalleen, kun samassa Wladimir astui sisälle.

— Terve vanha englantilainen, oletkos vaihtin menossa?

Tom olisi huutanut hämmästyksensä, ellei nuori upseeri tehnyt hänelle varottavaa eleitä.

— No, mutta... herra... tekö täällä ja juuri teitä olemme lähissä. Ei kaikki kiasat näin helpolla hiirtään kiinni saa.

— Älä joutavia, meillä on kiire, keskeytti hänet Wladimir.

— Sano ensin, mitä ajot nyt tehdä minulle?

— Mitäkö tehdä teille, hyvä herra, silloin kun olette itse juosset tänne luokseni, en todellakaan tiedä.

Hän kulki oven luo ja laski korvansa sille.

— Minä en ollut sellaista koskaan ennen ajatellut. Mutta monasti ajattelin, hän hiljensi äänensä ja puhalsi sammutuksiin öljylampun leikin... että kun minun täytyy ampua teitä, ammun minä harhaan, sillä...

Hän lausui viimeiset sanat henkeään pidätellen ja pimeässä kulki Wladimirin luo. Tämä nousi ylös. Näissä sanoissa oli kaikki mitä hän halusi tietää. Hän puristi äänettömän miehen tukevaa käsivarraa.

— Kiitos sinulle. Mutta älä kuluuta hetkessä turhaan. Tee ensin minulle pieni ja viimeinen palvelus. Minä matkustan tänä yönä...

— Ymmärrän teitä... ymmärrän, missä voi hän tavata teitä?

— Viinitarhan loppupäässä, aidan luona.

— Te olette mieleton, nuori herra, juuri tänne arvelli luutnantti teidän tulevan ja siellä kohtaatte ennen kaikkea yövahdin julman tervehdyksen. Tehkää kuten sanon, nyt viipykää täällä sen ajan, kun käyn emäntähän hakemassa ja kun siite menemme halki pihan sinne, vasemman puoliselle puolelle, sitä tietä kohti, josta asken tulitte, menkää te oikean puolisista polkua, ei polkua vaan nurmikkoa myöten, täytyy olla varovainen. Menkää hylätyn huvimajan luo ja tehkää haltijattaren onnelliseksi... Hän on niin kovin onneton, sen näkee jokainen...

— Pian Tom.

— Minä menen... vai matkustatte, vai... kuiskien päivitteli tarhuri.

Hän meni. Wladimirin sydän löi rajusti. Pian, siis alvan heti hän saisi nähdä lemmitänsä. Saisi painaa hänet rintansa vasten ja...

Hän oli unohtanut missä oli ja mikä oli hänen kohtalonsa, jos vahti tapaisi hänet. Hän heräsi lemmentä haavellustaan, kun kuuli santsakäytävällä raskaista askeleita, jotka yhä lähenivät. Piiloutua, oli ensimmäinen ajatus nuorukaiselle, mutta hän ei ollut tarkastanut huonetta, eikä tiennyt minne menisi. Tarhuri oli kuulut hänen olevan täydessä tajussaan, mutta sitä ei hän ollut. Olhan hän rakastunut. Mitä tehdä, nyt oli vahti jo pienellä puukäytävällä, joka johti tarhurin ovelelle. Hänellä ei ollut aikaa ajatella pelastuskeinoja, vaan suoraan ryntäsi ovea kohti. Luokko hän ei uskaltanut koskettaa, se olisi paljastanut hänen suunnitelmansa. Vaan hän ruumiinsa painolla laskeutui ovea vasten, jotta vahti olisi otaksunut sen olevan luokossa. Vahva oli tuo yövahti. Wladimir oli vähällä antaa perään hänen ryntäyksilleen.

— S—na, jos kaikki miehet olisivat tarhureita, niin pian muuttuisivat he yhtä mieliksi kuin ruusut ja tulpaanit. Minä en todellakaan

ole koskaan sietänyt moista ammatia. Hei mies! Tom! Nukutko sinä lurjus... Jos et nyt nouse, niin rikon minä akkunan. Siellä viinitarhan nurkalla on se heitto, joka vaanii uuden isäntämme nuorta rouvaa, niin minä uskon sen. Sieltä kuului hevosen korskuntaa... Mutta tämäpä...

Hän löi pyssynperällä oveen niin rajusti ja äkkiä, että se synnytti upseerin korvissa huminaa.

— Hei, hei, mikä hätänä? kysyi samalla Tom.

— Eihän tullut. Luulin sinun jo taas lajittelevan mustia ja valkeita, soikeita ja pyöreitä siemeniä erilleen. Jumalauta, oisih pian rikkonut lasit ikkunoista. Mitä sinä meinaat mies?

— Uuden isäntämme kamaripalvelija kävi hakemassa, sain joitakin uusia määräyksiä. Meidän on mentävä heti sinne, mistä kuulit liikkettä.

— Ota pyssyysi.

Tom ei tiennyt asiasta ja ihmeissään alkoi potkia ovea, oli vähällä ilmaista salaisuuden, vaan siite rauhallisena sanoi. Jaa, lukossahan se olikin tuo ovi. Oli otattavina avaimen taskustaan ja Wladimir kiersi sitä luokassa. Vahti, joka vähällä oli tulla selville asiasta, tuli kuitenkin täydellisesti petetyksi. Kun Tom vielä lähti:

— Äihän mene, voitahan hetken varitua.

Tom astui sisälle, meni oven taak ja nykäsi upseeria käsivarresta. Sitten meni toisaalle ja ottaen pyssyysä, astui ulos.

Heti kun miehet läksivät vasemmalle, juoksi hän nurmikon halki määrättylle paikalle. Hänen oli siivutettava päärakennus, mutta se koe oli pian ohi. Ei kuluut kauan, ennenkuin Magda saapui paikalle. He sukivat toisensa sylleilyyn. Tulleen suudelmia yhdisti heidät. Heillä oli ollut niin paljon toisilleen puhuttavaa. Magda halusi pyytää anteeksi. Hän oli päättänyt pyytää suojeleusta suhdoitansa, mutta sanat eivät tulleet suusta. He juopuivat onnen huumauksesta. Viidoin sai Wladimir sanoituksi:

— Minä matkustan tänä iltana, impeni.

— Matkustat, jätät minut? Viivy Wladimir!

— En voi, sillä henkeäni vaani-taan, minä olen sitipaitis riittaantunut tähtini kanssa... olen koditon... tahdon itse itseni elättää.

— Tämä on enemmän kuin jaksan kestää, sinä et tiedä, mitä kaikkea minä olen saanut kokea.

Hän nyyhkytti. Wladimir kiersi kätensä jälleen hänen ympärilleen ja nuoren kaunottaren ruumiin vävitys tuntui niin suloiselta ja samalla niin katkeralta. Joku aika sitten kumpikin heistä oli verratunut rakastettuun johonkin toiseen henkilöön, etsien ja löytäen suurimman onnen jälkimmäisen rinnalla, vaan nyt he eivät muistaneet sitä. He luulivat koko sielustaan rakastavansa alonastaan toinen toistaan, nyt ja ianikkaisesti. Ja he vannoiivat valan...

— Heidän juodessaan lemman maljaa, ja eron tuskallista katkeruutta, äkkiä kuulut laukaus huvimajan ovelta. Kuinka se oli käynyt. Luutnantti piti silmällä Magdan jok'ainoata i, että ja seurasi häntä ulos. Hän laukasi ensin. Kuula oli sattunut Magdan olkapäähän, Magda kaantui. Wladimir kumartui, suuteli häntä ja kuuli sanat: pakene! Silloin Wladimir laukasi ovelta seisovaan ja samassa hän kuuli kumean kaantumisen. Sitten hän juoksi oikeaan ja kuuli useampien juoksevan jälessään. Hän kuuli ammuttavaan, vaan yhä hän pujahteli köynnösten välissä ja pian oli hän aidan toisella puolella.

(Jatk.)

IHMISTEN TYHMYYS.

Opettaja, joilla oli kasvattilyttö, selitti tytölle luonnontiedettä. Tyttö sanoi:

— En ymmärrä, miksi ihmiset ovat paljon tyhmiempiä kuin eläimet.

— Miksi niin, lapseni? kysyi opettaja.

— Siksi, että eläimet voivat saada pikkulapsia silloin kun haluavat, vaan ihmisten täytyy odottaa siksi, kunnes joku hyvä tati tuo lapsen.

Työläisäidit ja palvelustytöt

Työläisäidit yleensä valittavat sitä seikkana, että heidän on vaikea saada apua silloin kun sitä kaikista kipeimmän tarvitsevat, että palvelustytöt ovat ylpeltä" juu. Seuraava kirje on yksi niistä monista tämän tapaisista valituksista mitä tietoon on tullut hiljakkoin:

Suomalaiset palvelustytöt.

"Eri suomalaisen naisen kerran valitti, ettei hän saanut, eli ei ollut saada suomalaista palvelustyttöä, mistään, kun hän olisi tarvinnut. Ei mitään hyvä toveritar saa muukaan suomalaiset tarvittaessa, varsinkin, jos on kysymyksessä sellainen asia kuin oli tällä. Olen ollut samassa palassa. En juuri itse, vaan vaimoni, sillä olen miehen puoli.

"Tässä joku vuosi sitten olin meilläkin apulaista vällä lapsen syntymän tukia. Suomalaisia tyttöjä oli jouten. Haeskellivat työtä, vaan eivät "joutaneet" meille taloutta hoitamaan kuukaudeksi, kohtuullista palkkaa vastaan, sillä — heidän piti hakea työtä. Yksi oli niin rehellinen ja sanoi ettei hän rupea suomalaiselle työhön.

"Nämät tytöt olivat palvelleet suomessa talouppokaa nittämättä vuosipalkasta, hoitaen lehmien potkimisetkin taloustöitensä ohella. Mutta kuin meillä oli "vaan ihmistaimen" syntymän kysymyksessä, niin ne tytöt olivat jo liian "krantuja" sellaista väkөө auttamaan, edes taloustöissä. (Meillä on aina pitänyt olla lääkäri synnyttämässä ja sen tiesivät työtökkin.)

"Satuin sitten kysäsemään tässä maassa kasvaneelta, veljensä taloutta hoitavalta 18-vuotiaalta työltä, josko hän tietäisi niin suomalaisrakasta, jonka saisimme meille. Empä olisi todella uskonnut, jos joku olisi sanonut, että hän kyllä tulee. Hän lupautui itse, sillä hän ymmärsi avun tarpeen laadun. Hän oli toittunut työhön käymään käsiksi ilman arastelematta, sillä hän oli kasvanut äitipuolen hoitossa. Emme unohta koskaan vaimoni kanssa sitä hyvää, jonka hän teki meille. Hän jätti veljensä talouden hoitoon, sillä hän ymmärsi meidän tarpeemme, sekä tiesi terveen miehen kyllä tulevan toimeen ominpäinsäkin jonkun aikaa.

"Nämät suomesta tulleet eivät luulleet ehkä enään toisen kieliseltä työtä saavansa, jos olisivat olleet suomalaisella kuukauden työssä.

"Tunsin kerran tällä suomalaisen työn, joka otti palveluspaikan juutalaiselta kolmeksi kuuki, 12 dollariin kuukalkalla, eli siksi alkaa kuhu juutalaisen rouva pääsee läpi neljän "herran lahjan" saannista. Hänenkin keuhut, että hän sai palkan "tois-kielisestä".

"On ruma toivoa toiselle sitä pahaa, jota itse on saanut kokea. Mutta ei ne näy kaikki työt osaavan tyttönä ajatella, että heistäkin joskus voi tulla työläisten valmoja. Voivat joutua siihen asemaan, että tarvitsevat suomalaisen apua. Tuntuiskohan se heistä silloin mukavalla, jos itse olisivat avuttomassa tilassa, kipeästi avun tarpeessa, ja suomalaiset tytöt eivät "joutaisi" apuun, kuin on työn haku.

"Senlaista tyttöä, joka osaa omilla aivoillaan ajatella toisen todellisen avuntarpeen ei löydy monta tuhannesta, ainakaan Suomesta tänne muuttaneita, liian aikaisin amerika-laistuneesta palvelustytöstä.

"AVUNTARPESSA OLLUT."

Mielestämme on väärin syyttää palvelustytöitä tällaisista asioista. On aivan luonnollista, että ei kukaan halua ottaa tehtäväkseen niin vastuun-alaista tointa, jota ei ensinkään tunne, johon ei ole saanut minkäänlaista opetusta kun tietävät, että se henkilö, joita palvelustytöt tavallisesti ottavat opetusta, apua ja ohjausta tavallisissa taloustöimissä, on nyt itse autettava eläkö kykene heille apua antamaan. Sillä sellaisissa perheissä, joissa on vaan lääkäri auttamassa synnytyksessä, jää lapsen ja sairaanhoito sen tehtäväksi, joka muuttakin taloutta hoitaa. Tämänlaiseen tehtävään siis uskaltavat ryhtyä vaan sellaiset tytöt, jotka osaavat hoitaa taloutta neuvomatta ja jotka

lapsena ollessaan kotonaan ovat sellaisin tehtäviin kuin lapsen ja sairaanhoitoon tottuneet ja joilla on luontaista taipumusta ja halua siihen.

Suomalaisia kurssin suorittanutta kättöä ei ole jokapaikassa saatavana, joka kävisi kaksi kertaa päivässä hoitamassa äidin ja lapsen. Varsinaisen sairaanhoitajan (nurse) palkkaaminen tulee työläisille liian kalliksi, eikä niittäkään ole muualla kuin kaupungeissa saatavana. Varsinaisen synnytyssairaaloita ei myöskään ole kukaan. Sairaalassa synnyttämiseen tulee jonkunverran halvemmaksi kuin sairaanhoitajan palkkaaminen kotiin, mutta persoonallisten kokemusten ja havaintojen perusteella voi sanoa, että näissäkään yksityisten parvien ylläpitämässä hitokaisissa annettu hoito ei ole aina ensiluokkaisia mikäli potilaan mukavuudet ovat kysymyksessä. Näissä sairaaloissa hoitavat sairaala sellaiset tytöt ja naiset, jotka käyvät oppia sairaanhoitajiksi. Ja näitä ei ole oppiliksi valittu luontaisten kykyjensä ja talpustensa perusteella sen huomaa se, joka joutuu heidän hoitoonsa. Työtoisia jotka ovat kumpikin olleet oppissa yltä kukaan voi toinen hieroa selkääsi, laittaa lakanaasi ja tynnyksi, ja kääriä siteesi siten, että tuntuu niin herttaisen hyvälle ja mukavalle kun hän on sinut valmiiksi laittanut, vaan toinen, joka kyllä käy läpi samat liikkeet, jättää sinut niin tukalaan asemaan, että sinun täytyy iteesi väsyksillä asti ponnistella koittaisasi oikea sitellessäsi, että voit hieman rauhallisemmin levätä. Toinen voi ottaa välittömästi tarpeesi huomioon ja olla aina valmis palvelemaan ja huolehtimaan mukavuudesta jottavastoin toinen käy vaan läpi neuvotut viisit tehtävät ja tekee ne huomalla.

Kuinka voimme siis syyttää palvelustytöitä yleensä siitä, etteivät halua tällaiseen tehtävään, sillä tämä on kysymys, jota emme voi ratkaista mottimalla palvelustytöitä. Tämän tehtävän ei tulisi ensinkään kuulua palvelustytöiden tehtäviin. Ja silloin olisi työläisperheidenkin helpompaa saada palvelijoita tällaisissa tapauksissa, kun he tietävät, että tämä helle kuulumaton ja kokonaan vieras ala, ei lankea heidän tehtäväkseen, vaan alionastan tavalliset talous-askareet.

Mitä siis olisi tehtävä? Minusta nähden olisi yhteisöllinen, yhteistoiminta tässäkin ainoa pätevä auttaja. Miksikä ei työläiset voisi perustaa joko ilmapäisiä tai vakituksia synnytyssairaaloita tällä tavalla vasten? Miten tärkeä se olisi, sen tietävät ne äidit, jotka ovat joutuneet terveytensä menettämättä ainaseksi joko keuhon avun takia, tai sen takia, että ei ole saanut minkäänlaista apua. Ja sen tietävät myöskään ne perheenisät, jotka ovat samoista syistä menettäneet lastensa äidin.

Tulisihan se aineellisestikin halvemmaksi, että palkata yhteiset kättö-löt, lääkärit ja sairaanhoitajat, sellaiset joilla on luontaista kykyä tähän toimeen, valkapa vaan omasta keskuudestaan ja lääkärien ja kurssin suorittaneiden kättöiden johdolla he voisivat tehdä työtänsä hyvin.

Ja sekä kättö-löt, että lääkärit palloa mieluummin suorittavat tehtävänsä sitä tarkoitusta varten laitettussa sairaalassa, kuin menevät auttamaan perhe-asuntoihin, missä ei ole käytännöllisiä tiloja ja välineitä tällaisiin toimituksiin.

Tässä olen vaan tähtonut torjua palvelustytöitä vastaan tehtyjä syytöksiä toisella kertaa kirjoitan enemmän tästä sairaalakysymyksestä.

SELMA-TATI.

OPETELKAA LAULAMAAN Lasten Laulukirja!

nuottipainos

on hiljattain valmistunut Toverin kustannuksella ja tarjottuna tilattavaksi. Hinta pehmeissä kansissa 25 senttiä ja kovissa kansissa 35 senttiä. Tämä kirja on ensimmäinen nuotella varustettu lasten laulukirja suomalaisessa kirjallisuudessa. Hankkikaa se lapsellenne.

TOVERITAR, Box 29, Astoria, Oregon